

СИЛАБУС КУРСУ
«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
2022/2023 н. р.

Ступінь вищої освіти - **бакалавр**

Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та медіакомунікації»

Галузь знань: **06 Журналістика**

Спеціальність: **061 Журналістика**

Компонент освітньої програми – обов’язкова дисципліна

Рік підготовки – 1 рік, семестр – 1

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Дні занять: **згідно з розкладом**

Консультації: **згідно з розкладом**

Керівник курсу - Гайда Ольга Мирославівна, викладач ЦК іноземних мов, кандидат філологічних наук
Контактна інформація – olha_haida@ukr.net

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Українська мова (за професійним спрямуванням)» передбачає вивчення на різних структурних рівнях сучасної української мови як системи систем, засобу творчого сприйняття світу і знаряддя самовираження особистості; вироблення навичок мовленнєвої діяльності журналіста з нормативних позицій.

Мета курсу: поглиблене пізнання фонетичного, лексичного, граматичного складу української мови, усвідомлення тенденцій у функціонуванні їх на сучасному зрізі, а також вироблення у студентів умінь і навичок послуговуватися одиницями цих рівнів при підготовці пресових, аудіо- та візуальних матеріалів різних жанрів; формування усвідомленої висококультурної національно-мовної особистості журналіста.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
22/36	Змістовий модуль І. Сутність процесу спілкування		
4/4	Тема 1.1. Вступ до курсу "Українська мова (за професійним спрямуванням)". Базові поняття.	Знати теорії походження української мови. Розуміти поняття «мовна норма», «мовна картина світу».	Питання
2/4	Тема 1.2. Мовна ситуація в Україні.	Знати проблеми періодизації, особливості етапів побутування української мови. Уміти вирізняти літературний варіант мови.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 1.3. Стилїстика як мовознавча дисципліна.	Знати систему функціональних стилів літературної мови; основні терміни стилістики. Уміти застосовувати стилі мови та мовлення відповідно до комунікативної ситуації.	Захист міні-проектів, питання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/4	Тема 1.4. Фонетика як галузь знань про звукову будову мови.	Розуміти різницю між мовою й мовленням. Знати основні аспекти вивчення звуків.	Питання, практичні завдання
4/6	Тема 1.5. Голосні і приголосні звуки. Класифікація звуків.	Знати сегментні і суперсегментні мовні одиниці. Уміти прослідковувати зв'язок фонетики з іншими дисциплінами.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 1.6. Фонетичне членування мовленнєвого потоку.	Знати голосні та приголосні звуки; класифікацію звуків: артикуляційна та акустична.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 1.7. Орфоепія як розділ мовознавства про норми літературної вимови.	Розуміти процес палаталізації приголосних. Уміти виконувати фонетичну транскрипцію.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 1.8. Орфографія та графічна система сучасної української літературної мови.	Знати дефініції таких понять як склад, типи складів; ритмічна структура; монофтонги та поліфтонги.	Практичне завдання, модульний контроль
26/36	Змістовий модуль II. Особливості комунікативної взаємодії		
4/4	Тема 2.1. Лексикологія як галузь знань про слово.	Знати семантичну структуру слова; типологію лексичних значень.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 2.2. Багатозначність та омонімія.	Уміти виокремлювати лексичне і граматичне значення слова. Знати основні типи лексичних значень слова.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 2.3. Склад лексики української літературної мови з погляду її походження.	Розуміти явище багатозначності слів у сучасній українській мові; уміти виділяти значення багатозначного слова.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 2.4. Лексика української мови з погляду вживання.	Уміти вирізнити пряме значення й переносне вживання слова; знати види переносних значень і прямих вживань; розуміти стилістичне використання багатозначності.	Питання
2/4	Тема 2.5. Стилiстична диференціяція української лексики.	Знати та уміти розрізняти індоєвропейську, східнослов'янську та власне українську лексику.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 2.6. Ономастика як наука про власні назви.	Знати слова, запозичені з інших слов'янських мов; старослов'янізми; запозичення з неслов'янських мов.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 2.7. Синонімія та антонімія української мови.	Знати явища синонімії та антонімії української мови. Уміти стилістично уживати синоніми та антоніми.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 2.8. Пароніми у діловому мовленні.	Знати явище паронімії (слова, схожі звучанням), розуміти його як стилістичний засіб; розуміти явище міжмовної паронімії та її використання у засобах мас-медіа.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 2.9. Стилiстичні засоби і прийоми крізь призму лінгвосинергетики.	Знати нові тенденції трактування таких класичних понять, як тропи, фігури, стилістичні засоби і прийоми, виражальні та зображальні засоби мови.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 2.10. Українська діалектологія як спеціальна галузь мовознавства.	Знати предмет, завдання і значення діалектології; основні діалектологічні терміни.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 2.11. Суржик як проблема українського суспільства та мови ЗМІ.	Знати погляди вчених щодо носіїв суржику, ознак суржикового мовлення, суржикізмів. Володіти методами боротьби за чистоту мовлення в сучасній лінгводидактиці.	Питання, практичні завдання Захист ІНДЗ
2/2	Тема 2.12. Поняття фразеології та фразеологізмів. Типи фразеологізмів.	Розуміти використання фразеології в стилях української мови; способи трансформації. Уміти працювати із фразеологічним словником.	Питання, практичні завдання, модульний контроль

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, розв'язування практичних завдань.

В процесі практичного (семінарського) заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками іншомовної мовленнєвої комунікації.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою.**

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль*
- *модульний контроль*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання*
- *підсумковий контроль у формі екзамену.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- презентація - виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;
- дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;
- кейс-метод - аналіз конкретних ситуацій, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Підсумковий контроль зазвичай проводиться у формі екзамену, який передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатності комплексно, творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію, розв'язувати практичні завдання тощо.

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контр.)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (екзамен)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
Розрахунок оцінки в балах (I сем.)	80	85	90	80	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах (I сем.):

$$O = 80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм **академічної доброчесності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому фаховому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Письмові роботи, презентації перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**. Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти**.

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

Основні (базові):

1. Доброскок І., Овсієнко Л. Основи професійної комунікації: навчальний посібник. Переяслав-Хмельницький: «ФОР Домбровська Я.М.», 2017. 446 с.
2. Корж А.В. Українська мова професійного спрямування. К.: КНТ, ЦУЛ, 2017.
3. Культура фахового мовлення: навчальний посібник / за ред. Н. Бабич. Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. 496 с.
4. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування. К.: Каравела, 2018.
5. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
6. Українська мова за професійним спрямуванням / уклад. О.Бабакова, З.Митяй, О.Хомчак. 2018. 151 с.
7. Український правопис / ред. Є. Мазніченко, В. Македон, С. Шарabanова, І. Яловнича. Київ: Наукова думка, 2019. 391 с.

Додаткові:

1. Береза Т. Скажи мені українською. Львів: Априорі, 2019. 456 с.
2. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ: КММ, 2014. 124 с.
3. Коць Т. Явище варіантності в історії української літературної мови. Українська мова. 2018. №2. С. 82–91.
4. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред С. Карамана, О. Копусь. Київ: Літера ЛТД, 2018. 544 с.
5. Старунова А. Л. Культура української фахової мови. Види і жанри професійного спілкування. Збірник наукових праць «Література та культура Полісся». 2018. №92. С. 120-132.

Інформаційні ресурси

Назва ресурсу або організації	Електронна адреса
Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Харківська державна наукова бібліотека	http://korolenko.kharkov.com/
Національна парламентська бібліотека України	http://www.nplu.kiev.ua/
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua/
Галицький фаховий коледж імені В. Чорновола	http://moodle.gi.edu.ua/
Електронна бібліотека «Діаспоріана».	https://diasporiana.org.ua/

Архів рідкісних видань «eScriptorium»	http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/3140
Український мовно-інформаційний фонд НАН України «Словники України» онлайн	https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/

Навчальні посібники, виділені кольором, наявні у бібліотеці коледжу

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

I семестр

	1 тижде нь	2 тижде нь	3 тижде нь	4 тижде нь	5 тижде нь	6 тижде нь	7 тижде нь	8 тижде нь	9 тижде нь	10 тижде нь	11 тижде нь	12 тижде нь	13 тижде нь	14 тижде нь	15 тижде нь	16 тижде нь
Лекції	Л1		Л2			Л3		Л4		Л5		Л6				С25
Семінарс ькі	С1	С2 С3	С4	С5 С6	С7 С8	С9	С10 С11	С12	С13 С14	С15	С16 С17	С18	С20 С21	С22 С23	С24	
Контроль знань	ПО						МК1							ІНДЗ	МК2	

Л1 – лекційне заняття по темі 1

С1 – семінарське заняття по темі 1

МК1 – модульний контроль 1

ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання